ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Έριχ Φρομ, Η αλλοτριωμένη στάση προς την κατανάλωση

Ο τρόπος της κατανάλωσής μας έχει **υποχρεωτικά** ως αποτέλεσμα το γεγονός ότι ποτέ δεν είμαστε ικανοποιημένοι, αφού δεν είναι το δικό μας πραγματικό, συγκεκριμένο πρόσωπο που καταναλώνει
ένα πραγματικό, συγκεκριμένο πράγμα.
Έτσι αναπτύσσουμε μια ολοένα μεγαλύτερη ανάγκη για περισσότερα πράγματα, για περισσότερη κατανάλωση.
[1]
Είναι αλήθεια ότι εφόσον το βιοτικό επίπεδο του πληθυσμού βρίσκεται κάτω από ένα ανεκτό επίπεδο συντήρησης, θα υπάρχει μια φυσική ανάγκη για περισσότερη κατανάλωση. Είναι επίσης αλήθεια ότι υπάρχει μια βάσιμη ανάγκη για περισσότερη κατανάλωση, όσο ο άνθρωπος αναπτύσσεται πολιτιστικά και έχει πιο εκλεπτυσμένες ανάγκες για καλύτερη τροφή, για αντικείμενα καλλιτεχνικής απόλαυσης, βιβλία κ.τ.λ.
Η επιθυμία μας όμως για κατανάλωση έχει χάσει κάθε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες του ανθρώπου.
Αρχικά η ιδέα της κατανάλωσης περισσότερων και καλύτερων πραγμάτων είχε τη σημασία πως ένας άνθρωπος θα περνούσε καλύτερη, πιο ικανοποιημένη ζωή. Η κατανάλωση ήταν μέσο για ένα σκοπό, το σκοπό της ευτυχίας.
Τώρα έχει γίνει αυτοσκοπός. Η σταθερή αύξηση των αναγκών του μας ωθεί σε μια συνεχώς μεγαλύτερη προσπάθεια, μας κάνει να εξαρτιόμαστε από αυτές τις ανάγκες
[2]
και από τους ανθρώπους και τα ιδρύματα με τη βοήθεια των οποίων τις ικανοποιούμε.
«Κάθε πρόσωπο προσπαθεί να δημιουργήσει μια νέα ανάγκη στο άλλο πρόσωπο, για να το σπρώξει σε μια νέα εξάρτηση σε μια νέα μορφή απόλαυσης, και έτσι στην οικονομική του καταστροφή…
Σ' ένα πλήθος εμπορευμάτων δημιουργείται το βασίλειο των ξένων πραγμάτων που υποδουλώ νουν τον άνθρωπο
» (Κ. Μαρξ).[…]

Η αλλοτριωμένη στάση προς την κατανάλωση δεν υπάρχει μόνο στην απόκτηση και κατανάλωση από μέρους μας εμπορευμάτων, αλλά καθορίζει πολύ πέρα από αυτό την απασχόληση του χρόνου ανάπαυσής μας. [3] Τι θα πρέπει να αναμένουμε; Αν ένας άνθρωπος εργάζεται χωρίς να σχετίζεται αληθινά με αυτό που κάνει, αν αγοράζει και καταναλώνει εμπορεύματα με **αφηρημένο** και αλλοτριωμένο τρόπο, πώς είναι δυνατό να χρησιμοποιήσει το χρόνο ανάπαυσής του κατά τρόπο ενεργητικό και αξιόλογο;
Εξακολουθεί να παραμένει πάντα ο παθητικός αλλοτριωμένος καταναλωτής. «Καταναλώνει» παιχνίδια, ταινίες κινηματογράφου, εφημερίδες και περιοδικά, βιβλία, διαλέξεις, φυσικές θέες, κοινωνικές συγκεντρώσεις, κατά τον ίδιο αλλοτριωμένο και αφηρημένο τρόπο που καταναλώνει τα εμπορεύματα που έχει αγοράσει.
Δε συμμετέχει
ενεργητικά
[4]
και επιθυμεί να «προσλάβει» όλα όσα μπορεί να δεχτεί και να έχει όσο το δυνατό περισσότερη ευχαρίστηση, κουλτούρα κτλ. Στην πραγματικότητα, δεν είναι ελεύθερος να απολαύσει την ανάπαυση «του».
Η κατανάλωση του χρόνου ανάπαυσής του καθορίζεται από τη βιομηχανία, όπως καθορίζονται και τα εμπορεύματα που αγοράζει.
Το γούστο του είναι προκαθορισμένο, επιθυμεί να δει και να ακούσει αυτό που υποτίθεται πως πρέπει να δει και να ακούσει.
Η ψυχαγωγία είναι μια βιομηχανία όπως και οι άλλες,
ο
καταναλωτής ωθείται στο να αγοράσει διασκέδαση,
[5]
όπως ωθείται στο να αγοράσει ρούχα και παπούτσια. Η αξία της διασκέδασης καθορίζεται από την επιτυχία της στην αγορά, και όχι από κάτι που θα ήταν δυνατό να μετρηθεί με ανθρώπινους όρους.

Με κάθε παραγωγική και **αυθόρμητη** δραστηριότητα συμβαίνει κάτι μέσα μου ενώ διαβάζω, απολαμβάνω την εξοχή, μιλώ σε φίλους κτλ. Μετά την εμπειρία, δεν είμαι όπως ήμουν πριν. Στην αλλοτριωμένη μορφή της ευχαρίστησης, τίποτα δε συμβαίνει μέσα μου. Έχω καταναλώσει τούτο ή εκείνο. Τίποτα δεν άλλαξε μέσα μου και το μόνο που έχει μείνει είναι η ανάμνηση αυτού που έκανα.
[6]

Εριχ Φρομ, Η Υγιής Κοινωνία, μτφρ. Δημ. Θεοδωρακάτου, Εκδ. Μπουκουμάνη, Αθήνα 1973, σ. 171-173

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Οδυσσέας Ελύτης: Μυρίσαι το άριστον VIII

Γυμνός, Ιούλιο μήνα, το καταμεσήμερο. Σ' ένα στενό κρεβάτι, ανάμεσα σε δυο σεντόνια χοντρά, ντρίλινα[1], με το μάγουλο πάνω στο μπράτσο μου, που το γλείφω και γεύομαι την αρμύρα του.

Κοιτάζω τον ασβέστη αντικρύ στον τοίχο της μικρής μου κάμαρας. Λίγο πιο ψηλά το ταβάνι με τα δοκάρια. Πιο χαμηλά την κασέλα όπου έχω αποθέσει όλα μου τα υπάρχοντα: δυο παντελόνια, τέσσερα πουκάμισα, κάτι ασπρόρουχα. Δίπλα, η καρέκλα με την πελώρια ψάθα. Χάμου, στ' άσπρα και μαύρα πλακάκια, τα δυο μου σάνταλα. Έχω στο πλάι μου κι ένα βιβλίο.

Γεννήθηκα για να 'χω τόσα. Δε μου λέει τίποτε να παραδοξολογώ. Από το ελάχιστο φτάνεις πιο σύντομα οπουδήποτε. Μόνο που 'ναι πιο δύσκολο. […]

Οδυσσέας Ελύτης, Μικρός Ναυτίλος, Εκδόσεις Ίκαρος, Αθήνα 1985

1. φτιαγμένος από ντρίλι, είδος φθηνού βαμβακερού υφάσματος για ρούχα

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

Να γραφεί η περίληψη του ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1 (80-90 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

Β1. Ποια είναι η θέση του συγγραφέα στη δεύτερη παράγραφο του ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1 και με ποιους τρόπους την υποστηρίζει;

Μονάδες 15

Β2. «**Σ' ένα πλήθος εμπορευμάτων δημιουργείται το βασίλειο των ξένων πραγμάτων που υποδουλώ νουν τον άνθρωπο** ». Να αναπτύξετε το νόημα της παραπάνω φράσης σε μία παράγραφο 90-100 λέξεων

Μονάδες 10

Β3.α. Στην πρώτη παράγραφο να βρεθούν οι διαρθρωτικές λέξεις και οι νοηματικές σχέσεις που αυτές σημαίνουν. (Μονάδες 5)

Β3.β. Να βρεθούν η δομή και ο τρόπος ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου. (Μονάδες 5)

Β3.γ. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το α' ενικό πρόσωπο. Τι νομίζετε ότι πετυχαίνει με αυτή την επιλογή; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 5)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Γ

Ποια στάση ζωής προβάλλει στο ΚΕΙΜΕΝΟ 2 ο ποιητής; Αναγνωρίστε και σχολιάστε δύο (2) κειμενικούς δείκτες με τους οποίους πετυχαίνει τον στόχο του. Πώς κρίνετε εσείς τη στάση

αυτή; Να δικαιολογήσετε τις απόψεις σας.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Σε μία ομιλία σας στην Ένωση Καταναλωτών της περιοχής σας να αναπτύξετε τις συνέπειες που έχει στη ζωή του ανθρώπου και της κοινωνίας ο καταναλωτισμός. (350-400 λέξεις)

30 μονάδες

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να γράψετε δύο σύντομους ορισμούς 30 περίπου λέξεων για τις έννοιες **α. αλλοτρίωση και β. καταναλωτισμός**

Να γραφούν τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων: υ**ποχρεωτικά, αφηρημένο, ενεργητικά, αυθόρμητα, έχει συμβάλει**

Να βρεθούν οι τρόποι και τα μέσα πειθούς στην 1η παράγραφο

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο πραγματεύεται την αλλοτρίωση που χαρακτηρίζει τις καταναλωτικές πρακτικές του σύγχρονου ανθρώπου. [1]Για τον συγγραφέα οι άνθρωποι σήμερα δεν αποκομίζουν ικανοποίηση από την κατανάλωση προϊόντων, [2]καθώς αυτή δε σχετίζεται με τις πραγματικές τους ανάγκες έχοντας και έχει πια μετατραπεί σε αυτοσκοπό. [3]
Η αλλοτριωμένη κατανάλωση επηρεάζει επιπλέον και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου,
[4]
όπου ο άνθρωπος παραμένει παθητικός και αδρανής,
[5]
καθοδηγούμενος στην ψυχαγωγία και τη διασκέδασή του από μία πανίσχυρη βιομηχανία του ελευθέρου χρόνου.
[6]
Έτσι το άτομο δεν μπορεί να απολαύσει τίποτα πραγματικά τη ζωή του. (86)

ΘΕΜΑ Β

Β1. Η θέση του συγγραφέα στη 2η παράγραφο είναι πως η αλλοτριωμένη στάση με την οποία καταναλώνει ο άνθρωπος καθορίζει και τον τρόπο αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου του. Όσο αδρανής, αλλοτριωμένος και χειραγωγημένος είναι ο σύγχρονος καταναλωτής, άλλο τόσο παθητικός και παραιτημένος παραμένει στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του. Δεν αναλαμβάνει καμία πρωτοβουλία που να ικανοποιεί τις ανάγκες του, παρά αφήνεται στα χέρια και τις προκαθορισμένες τυποποιημένες λύσεις ψυχαγωγίας που του προσφέρει μια βιομηχανία ελεύθερου χρόνου, πάντα με το αζημίωτο. Ο καταναλωτής του ελεύθερου χρόνου τώρα πια δε βιώνει την απόλαυση των προσωπικών του στιγμών, αλλά παραμένει με την ανάμνηση μιας αφηρημένης και μηχανικής διαδικασίας ψυχαγωγίας και διασκέδασης.

Η θέση του συγγραφέα υποστηρίζεται με επιχειρήματα *(«…πώς είναι δυνατό να χρησιμοποιήσει το χρόνο ανάπαυσής του κατά τρόπο ενεργητικό και αξιόλογο;» «Εξακολουθεί να παραμένει πάντα ο παθητικός αλλοτριωμένος καταναλωτής.», «Η*

κατανάλωση του χρόνου ανάπαυσής του καθορίζεται από τη βιομηχανία, όπως καθορίζονται και τα εμπορεύματα που αγοράζει.»
) και τεκμήρια-παραδείγματα
(«Καταναλώνει» παιχνίδια, ταινίες κινηματογράφου, εφημερίδες και περιοδικά, βιβλία, διαλέξεις, φυσικές θέες, κοινωνικές συγκεντρώσεις…»
).

Β2. Αν κάτι χαρακτηρίζει το σύγχρονο κόσμο είναι η αναζήτηση της υλικής ευδαιμονίας μέσα από την κατοχή και τη συσσώρευση ολοένα και περισσότερων υλικών αγαθών. Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει πειστεί ότι η ευτυχία του βρίσκεται στην κατανάλωση και τον αγώνα για απόλαυση προϊόντων, που παρέχουν μια βραχύχρονη και επιδερμική ευχαρίστηση. Ο αγώνας αυτός μετατρέπεται σε εμμονή και ουσιαστικά αποξενώνει τον άνθρωπο από τα υλικά αντικείμενα που συσσωρεύει, καθώς η κατανάλωση γίνεται αυτοσκοπός που δεν ικανοποιεί πραγματικές και υπαρκτές ανάγκες. Καταναλώνει για να καταναλώνει, γιατί θεωρεί ότι αυτό θα δώσει νόημα στη ζωή του. Έτσι, χωρίς να το καταλάβει, ο άνθρωπος γίνεται δούλος της εξάρτησής του από υλικά αντικείμενα, επιδίδεται μηχανιστικά στον αγώνα για κατοχή και συσσώρευση, αναζητώντας μιαν ικανοποίηση που διαρκώς διαφεύγει.

Β3α. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ/ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Έτσι: συμπέρασμα

Είναι αλήθεια: επιβεβαίωση, διαπίστωση

επίσης: προσθήκη

όμως: αντίθεση

Αρχικά: χρονική σχέση

Τώρα: χρονική σχέση

Β3β. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται

α. Με αιτιολόγηση, καθώς στη Θεματική Περίοδο ο συγγραφέας διατυπώνει μία άποψη/θέση και στη συνέχεια προσπαθεί να την αιτιολογήσει με πλήθος επιχειρημάτων και

β. Με παραδείγματα π.χ. «Καταναλώνει» παιχνίδια, ταινίες κινηματογράφου, εφημερίδες και περιοδικά, βιβλία, διαλέξεις, φυσικές θέες, κοινωνικές συγκεντρώσεις…»

Β3γ. ΧΡΗΣΗ Α’ ΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

- Στοχαστικός μονόλογος
- Βιωματικός / εμπειρικός χαρακτήρας των διαπιστώσεων και των σκέψεων
- Καθολικότητα: Ο συγγραφέας μπαίνει/ανήκει στο σύνολο των ανθρώπων και τα λεγόμενά του αντιπροσωπεύουν όλους τους ανθρώπους
- Αμεσότητα της σκέψης και της έκφρασης

ΘΕΜΑ Γ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Το κεντρικό θέμα του κειμένου είναι η ανάγκη επιλογής από τον άνθρωπο μιας απλής, λιτοδίαιτης και ολιγαρκούς ζωής ως δρόμου για την ευτυχία του.

Το ποιητικό υποκείμενο σε πρωτοπρόσωπη αφήγηση περιγράφει τη λιτή διαμονή του κατά τη διάρκεια των διακοπών στο "ελληνικό καλοκαίρι". Βιωματική αφήγηση σε ένα απλό, σε αδρές γραμμές κείμενο, που περιγράφει το δωμάτιο διαμονής με τα βασικά αντικείμενα καθημερινής χρήσης και διαβίωσης. Λόγος κυρίως με ουσιαστικά, ρήματα και προσδιοριστικά ή αριθμητικά επίθετα («στενό κρεβάτι, δυο σεντόνια, δυο παντελόνια, τέσσερα πουκάμισα, κάτι ασπρόρουχα, δυο μου σάνταλα, ένα βιβλίο…») που αποτυπώνουν μια θεμελιώδη φιλοσοφία ζωής μέσα στην απλότητα και την ολιγάρκεια. Για τον ποιητή ο δρόμος προς την ευτυχία περνάει μέσα από το ελάχιστο της κατοχής υλικών αγαθών, μέσα από την απελευθέρωση από τη δέσμευση και την ασύνειδη υποδούλωση που αυτά συνεπάγονται. Θεωρεί ότι εκ φύσεως και με συνειδητή επιλογή οδηγήθηκε στην απλή και απέριττη ζωή («Γεννήθηκα για να 'χω τόσα», «Από το ελάχιστο φτάνεις πιο σύντομα οπουδήποτε»), μια επιλογή την οποία θα υπερασπιστεί ως τρόπο ζωής, γνωρίζοντας τη δυσκολία της αποδοχής της σε καιρούς ευμάρειας και αφθονίας («Δε μου λέει τίποτε να παραδοξολογώ»).

Ενδεικτική προσωπική θέση: η απελευθέρωση από τις πλασματικές ανάγκες και την επιδερμική ευτυχία κατοχής και συσσώρευσης υλικών αγαθών είναι ο δρόμος της αυθεντικής ζωής που διαφυλάσσει την πνευματική ανεξαρτησία και την ηθική ακεραιότητα του ατόμου. (Λέξεις 220)

ΘΕΜΑ Δ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία

Προσφώνηση: Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί φίλοι/συμπολίτες

Πρόλογος

Η κατανάλωση προϊόντων αποτελεί σύμφυτο χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και καλλιεργήθηκε ως κοινωνική τάση κυρίως μετά το β' παγκόσμιο πόλεμο. Το καπιταλιστικό σύστημα παραγωγής στηρίζεται στο δίπολο παραγωγή – κατανάλωση και άρα δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί το πρώτο σκέλος, χωρίς παράλληλη ανάπτυξη του δεύτερου. Έτσι από τη μία έγινε προσπάθεια για ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των μαζών (με έμφαση στην ανάπτυξη της μεσαίας τάξης) και από την άλλη καλλιεργήθηκε η ανάγκη αγοράς και κατοχής ολοένα και περισσότερων υλικών αγαθών, μέσα από μηχανισμούς προσωπικής καταξίωσης, υλικού ευδαιμονισμού και κοινωνικής ανάδειξης. Οι άνθρωποι κατέληξαν σήμερα να είναι αυτό που έχουν, δηλαδή να αξιολογούνται και να χαρακτηρίζονται από την ποσότητα και την ποιότητα των αγαθών που διαθέτουν και όχι από την ποιότητα της προσωπικότητας που έχουν διαμορφώσει. Όλο αυτό βέβαια το άμετρο και άκριτο κυνήγι των υλικών αγαθών οδηγεί τα άτομα σε ακραίες και παράλογες συμπεριφορές, που έχουν αντίκτυπο στην ποιότητα της ζωής, των σχέσεων και των ίδιων των ανθρώπων.

Κυρίως θέμα

Βασικό Ζητούμενο (Συνέπειες του καταναλωτισμού)

1. Στην κοινωνία

- Υποβάθμιση της ποιότητας των κοινωνικών σχέσεων, υποταγή τους στη λογική και την ηθική του συμφέροντος, μετατροπή των ανθρώπων σε μέσα για την πραγματοποίηση σκοπών πλουτισμού και κατανάλωσης, εμπορευματοποίηση των κοινωνικών επαφών, ανταγωνισμός, ιδιοτέλεια, χρησιμοθηρία, ωφελιμισμός
- Εμφάνιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας όπως βία, εγκληματικότητα κ.λπ. Τα άτομα εξωθούνται σε παραβατικές συμπεριφορές, προκειμένου να καλύψουν τις αδυσώπητες καταναλωτικές τους ανάγκες
- Διεύρυνση του χάσματος ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς, όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων
- Επιβάρυνση και καταστροφή του περιβάλλοντος, ρύπανση, μόλυνση από την παραγωγή και αχρήστευση των αγαθών
- Ηθική κατάπτωση, επικράτηση καταναλωτικών προτύπων και κριτηρίων αξιολόγησης, εκτίμηση του ανθρώπου με βάση αυτό που έχει και όχι αυτό που είναι
- Πολιτισμική ισοπέδωση, παραγκωνισμός των τεχνών, των επιστημών και των γραμμάτων
- Υποβάθμιση της ιδιότητας του πολίτη, απουσία ενδιαφέροντος για τα κοινά

2. Στο άτομο

- Αύξηση του χρόνου εργασίας, εξαφάνιση του ελεύθερου χρόνου, αποκτήνωση του ανθρώπου και αλλοτρίωση, προκειμένου να ικανοποιήσει τις καταναλωτικές ανάγκες του ιδίου, της οικογένειας κ.λπ.
- Η μείωση – εξάλειψη του ελεύθερου χρόνου συνεπάγεται περιορισμό του κοινωνικού και πνευματικού προσώπου του ανθρώπου, συναισθηματική και πνευματική ρηχότητα
- Άγχος, ψυχολογική πίεση, αισθήματα ματαιοπονίας, απαξίωσης και απογοήτευση
- Αποχαύνωση του ανθρώπου, μετατροπή του σε άνευ διερωτήσεων μανιακό της κατανάλωσης, δυνατότητα χειραγώγησης
- Απώλεια της προσωπικής ελευθερίας, πνευματική και ψυχική υποδούλωση
- Νεοπλουτισμός, ξιπασιά, επίδειξη, κενότητα, ματαιοδοξία, πνευματική υποβάθμιση

Επιλογικά

Ο καταναλωτισμός είναι τρόπος αντίληψης του κόσμου και στάση ζωής. Θεωρείται απότοκο της ελευθερίας του να επιλέγουν τα άτομα όλα εκείνα που τους παρέχουν ευχαρίστηση και –υλική έστω-ηδονή. Κάθε προσπάθεια κριτικής ή αμφισβήτησης αυτής της «ελευθερίας» είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, εφόσον δε συνοδεύεται από πνευματική ανύψωση και πολιτιστική καλλιέργεια.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΟΡΙΣΜΟΙ

α. **Αλλοτρίωση**: αλλοίωση της ανθρώπινης προσωπικότητας, καθώς ο άνθρωπος γίνεται κάτι άλλο από αυτό που πραγματικά είναι, αποξένωση του ανθρώπου από τον εαυτό του, από την εργασία του, από το συνάνθρωπό του.

β. **Καταναλωτισμός**: η ακατάπαυστη και ανεξέλεγκτη τάση για αγορά και συσσώρευση υλικών αγαθών, σε μία προσπάθεια αναζήτησης της υλικής ευτυχίας. Η απόλαυση που

αποκομίζει κανείς από την κατανάλωση είναι περιστασιακή και ψευδαισθησιακή, γι' αυτό και ο καταναλωτικός τύπος ανθρώπου επιδίδεται στη διαρκή αγορά προϊόντων η οποία του παρέχει ικανοποίηση καθεαυτή.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

υποχρεωτικά: αναγκαστικά, αναπόφευκτα, αναπόδραστα

αφηρημένο: αόριστο, απροσδιόριστο, συγκεχυμένο, ασαφή

ενεργητικά: δραστήρια, ενεργά

αυθόρμητα: παρορμητικά, αυτόματα

έχει συμβάλει: έχει βοηθήσει, έχει συντελέσει, έχει ενισχύσει

ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ

Στην πρώτη παράγραφο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί

α. Επίκληση στη λογική με επιχειρήματα π.χ.

- «Αναπτύσσουμε μια ολοένα μεγαλύτερη ανάγκη για περισσότερα πράγματα, για περισσότερη κατανάλωση, επειδή ποτέ δεν είμαστε ικανοποιημένοι από τον τρόπο της κατανάλωσής μας…»
- «Η επιθυμία μας όμως για κατανάλωση έχει χάσει κάθε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες του ανθρώπου, διότι έχει γίνει αυτοσκοπός».

β. Επίκληση στην αυθεντία με την παράθεση της άποψης του διανοητή και φιλοσόφου Κ. Μαρξ: «Κάθε πρόσωπο προσπαθεί να δημιουργήσει …υποδουλώνουν τον άνθρωπο»

Επμέλεια - Συγγραφή:

Κ. Καρεμφύλλης, Φιλόλογος

Ελληνογαλλική Σχολή Καλαμαρί, Θεσσαλονίκη